

گروه آزمایشی علوم تجربی و ریاضی

آزمون فرهنگیان ماز | پایه دوازدهم

مرور اول

- تعلیم و تربیت اسلامی**
 هوش و استعداد معلمی

ویژه کنکوری های ۱۴۰۵

دفترچه پاسخ

پنجشنبه ۲۳ بهمن ماه ۱۴۰۵

- ✓ پاسخنامه سریع؛ برای بررسی فوری بعد از آزمون
- ✓ تحلیل تمام گزینه های هر سؤال؛ برای بررسی سؤالاتی که پاسخ نادرست داده اید
- ✓ نکات و درسنامه های آموزشی؛ برای یادگیری کامل مباحث هر سؤال
- ✓ مشاوره تستی؛ برای یادگیری انواع روش های حل تست
- ✓ استراتژی آزمون؛ برای یادگیری مدیریت زمان و مدیریت جلسه آزمون

حق چاپ و تکثیر سؤالات به هر روش (الکترونیکی و...) پس از برگزاری آزمون برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی تنها با مجوز «گروه ماز» مجاز می باشد و با متخلفین برابر مقررات رفتار می شود.

به دلیل عدم رضایت تیم ماز، هرگونه استفاده غیرقانونی از دفترچه سؤالات ممنوع است. شرعاً حرام است.

ویراستاران	طراحان	مسئول درس	درس
تیم ویراستاران ماز	مرتضی محسنی کبیر زهرا سمیعی عارف حامد دورانی	حامد دورانی	تعلیم و تربیت اسلامی
هتا و مرادی ملیحه حاجی بابا	سید محمد میرحسینی - مهدی اشرفی ابوالفضل ایلکا - علیرضا اسفینی	لولو مرادی	هوش و استعداد معلمی

سرپرست اجرایی و تولید آزمون

لولو مرادی

یک تیم با بیش از ۵۰۰ نفر در حال کار هستن تا آزمون‌های ماز با حداکثر کیفیت حاضر بشن و به شما کمک کنن و مسیر موفقیت رو براتون ساده‌تر کنن. همیشه از نظرات و کامنت‌های خوبتون انرژی می‌گیریم. مرسی که همراهمون هستین. راستی! حتماً در نظرسنجی آزمون شرکت کنین و نظرات و پیشنهاداتتون رو برامون بنویسین.

دکتر رسول خنجری

ساختار سؤالات دفترچه اختصاصی فرهنگیان

هدف ما از نوشتن این مقاله‌ها اینه که بتونی برنامه‌ریزی دقیق‌تری برای دفترچه فرهنگیان خصوصاً سؤالات هوش و استعداد معلمی داشته باشی و بهترین نتیجه رو بگیری.

اسم دفترچه به طور دقیق اینه «دفترچه ویژه داوطلبان دانشگاه فرهنگیان و تربیت دبیر رجائی» و توی این دفترچه ۴۰ سؤال اومده؛ ۲۰ سؤال اول، مربوط به «تعلیم و تربیت اسلامی» و ۲۰ سؤال بعدی مربوط به «هوش و استعداد معلمی» هستش.

ردیف	موارد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت زمان پاسخ‌گویی	ملاحظات
			از	تا		
۱	تعلیم و تربیت اسلامی	۲۰	۱۵۶	۱۷۵	۲۰ دقیقه	۴۰ سؤال
۲	هوش و استعداد معلمی	۲۰	۱۷۶	۱۹۵	۴۰ دقیقه	۶۰ دقیقه

سؤالات تعلیم و تربیت اسلامی توی هر سه رشته به این ترتیب در سال گذشته ارائه شدند:

- سؤالات تعلیم و تربیت اسلامی توی رشته ریاضی و تجربی در این دو سالی که کنکور فرهنگیان برگزار شده، ۷ سؤال از دین و زندگی دهم (دروس ۸ تا ۱۲)، ۳ سؤال از دین و زندگی یازدهم (دروس ۱۱ و ۱۲) و ۱۰ سؤال از فصل ۳ اول مهارت معلمی استاد محسن قرائتی به ترتیب در دفترچه چیده شده بودند.
- سؤالات تعلیم و تربیت اسلامی توی رشته انسانی در این دو سالی که کنکور فرهنگیان برگزار شده، ۸ سؤال از دین و زندگی دهم (دروس ۹ تا ۱۴)، ۲ سؤال از دین و زندگی یازدهم (دروس ۱۶ تا ۱۸) و ۱۰ سؤال از فصل ۳ اول مهارت معلمی استاد محسن قرائتی به ترتیب در دفترچه چیده شده بودند.

اما سؤالات هوش و استعداد معلمی توی هر سه رشته به این ترتیب در این دو سال ارائه شدند:

- ۱ سؤالات ۱ تا ۳ درک مطلب هستند؛ به این صورت که یک یا دو پاراگراف (حدود ۱۰ تا ۱۳ خط) در مورد موضوعات مختلف، مطلب میاد بعد از همین مطلب ۳ سؤال طراحی می‌شه تا ببینن چقدر تونستی مطلب رو بفهمی و ازش نتیجه بگیری.
- ۲ سؤالات ۴ تا ۷ سؤالات استدلال و استنباط کلامی هستند. در این نوع سؤالات بر اساس متن دو سه خطی که اول سؤال میاد، باید بتونی درست‌ترین نتیجه‌گیری رو انتخاب کنی یا چیزی که نتیجه‌گیری رو ضعیف یا تقویت می‌کنه حدس بزنی و یا دلیل ارتباط دو بخش از متن رو به درستی انتخاب کنی

۳ سوالات ۸ تا ۱۰ به سوالات گورخری یا سوالات انیشتنی معروفند. به این صورت که در ابتدای این سه سؤال ابتدا یک متن کوتاه میاد تا شرایط مسئله رو توضیح بده بعد بر اساس این فرضیات به کمک علم احتمال و منطق باید جواب سه سؤال رو به دست بیاری.

۴ سوالات ۱۱ تا ۱۵ مربوط به استدلال ریاضی هستند. در این سوالات بر اساس مفاهیم پایه ریاضی مثل الگو، درصد، نسبت، میانگین و ... قابل حل هستند. شکل سؤال ۱۵ با ۴ تا سؤال ریاضی دیگه متفاوته و به این صورته که دو ستون از اطلاعات رو باید محاسبه کنی و بر اساس این که مقدار کدوم ستون بیشتره باید جواب نهایی رو انتخاب کنی.

۵ سوالات ۱۶ تا ۲۰ مربوط به استدلال هندسی و تجسم فضایی هست. این سوالات از الگوهای تصویری، دوران، تقارن و ... طراحی میشه.

موفق باشید

راهنمای پاسخنامه آزمون‌ها

در ادامه این بخش، به بررسی سوالات و پاسخ‌های آن‌ها می‌پردازیم. این بخش شامل سوالاتی است که در آزمون‌ها مطرح شده است و به شما کمک می‌کند تا با پاسخ‌های صحیح آشنا شوید. این سوالات به صورت دسته‌بندی شده و به همراه توضیحات ارائه شده است.

زمان پاسخگویی:
سریع (زیر ۱ دقیقه) | استاندارد (۱-۲ دقیقه) |
زمان بر (بیشتر از ۲ دقیقه)

پاسخ: گزینه ۳ متوسط (درس ۱ - خط به خط - سریع - صفحه ۱۳)

سطح سؤال:
آسان (اعتماد به نفس) | متوسط (محک جدی)
دشوار (چالش رشد)

سبک سؤال:
خط به خط (متن کتاب) | ترکیبی (چند مبحث) |
محاسباتی (فرمول و دقت) | مفهومی (درک عمیق) |
استدلالی (نیازمند تجزیه و تحلیل)

شماره صفحه:
منبع اصلی روایت پیدا کنید.

یادتون باشه:

- ✓ هر سؤال یک فرصت یادگیری، نه یک مانع.
- ✓ پاسخنامه فقط جواب نیست؛ یک کارگاه آموزشی کامله.
- ✓ با هر آزمون و مرور این پاسخنامه، یک پله بالاتر می‌رید و یک قدم به رؤیایتون نزدیک‌تر می‌شید.
- ✓ موفقیت فقط برای کسانی که با برنامه و انگیزه حرکت می‌کنن. شما همون آدمید.

- ۱- پیامد تکرار عهد در هنگام مراقبت و همچنین محاسبه سالانه در شب‌های قدر هر سال به ترتیب کدام است؟
- ۱) سپاس و شکرگزاری در پیشگاه الهی - تصمیم‌گیری بهتر برای آینده
 - ۲) سپاس و شکرگزاری در پیشگاه الهی - جلب رضایت الهی
 - ۳) استحکام بیشتر عهد و عدم نسیان آن - سپاس و شکرگزاری در پیشگاه الهی
 - ۴) استحکام بیشتر عهد و عدم نسیان آن - تصمیم‌گیری بهتر برای آینده

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - خط به خط - درس ۸ دهم - سریع - صفحه ۱۰۰ و ۱۰۲)

عهد و پیمان خود را در زمان‌های معینی، مانند آخر هر هفته، آخر هر ماه یا شب قدر هر سال، تکرار کنیم تا استحکام بیشتری پیدا کند و به فراموشی سپرده نشود.

یکی از بهترین زمان‌های محاسبه سالانه، شب‌های قدر ماه مبارک رمضان است تا بتوانیم بر اساس آن، تصمیم‌های بهتری برای آینده بگیریم.

- ۲- تعبیر قرآنی «وَ اصْبِرْ عَلٰی مَا اَصَابَكَ» مؤید کدام گام در مسیر قرب الهی است و با توجه به آیه ۴۰ سوره بقره، وفادار ماندن به عهد و پیمان الهی چه بازتابی دارد؟

- ۱) گام اول - وفای به عهد متقابل خداوند متعال
- ۲) گام دوم - وفای به عهد متقابل خداوند متعال
- ۳) گام اول - پاداش عظیم خداوند متعال
- ۴) گام دوم - پاداش عظیم خداوند متعال

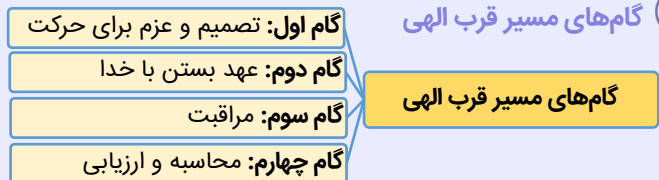
پاسخ: گزینه ۱ (دشوار - خط به خط - درس ۸ دهم - سریع - صفحه ۹۹ و ۱۰۰)

آیه ۱۷ سوره لقمان: «وَ اصْبِرْ عَلٰی مَا اَصَابَكَ اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُورِ» «بر آن چه (در این مسیر) به تو می‌رسد صبر کن که این از عزم و اراده در کارهاست.» درباره گام اول مسیر تقرب الهی یعنی تصمیم و عزم برای حرکت است. در آیه ۴۰ سوره بقره خداوند می‌فرماید: «به پیمانی که با من بسته‌اید وفا کنید تا من نیز به پیمان شما وفا کنم.»

آیات عهد و پیمان

سوره فتح آیه ۱۰: «و هر که به عهدی که با خدا بسته وفادار بماند، به زودی پاداش عظیمی به او خواهد داد.»	آیات عهد و پیمان
سوره بقره آیه ۴۰: «به پیمانی که با من بسته‌اید وفا کنید تا من نیز به پیمان شما وفا کنم.»	

گام‌های مسیر قرب الهی

- ۳- به فرموده امام علی (ع)، «صَلَاحُ النَّفْسِ» نتیجه کدام عمل است و ایشان کدام توصیف را درباره عاملین به این عمل بیان کرده‌اند؟

- ۱) کسی که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد. - سعادت‌مندترین افراد
- ۲) کسی که به عهدی که با خدا بسته وفادار بماند. - زیرک‌ترین انسان‌ها
- ۳) کسی که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد. - زیرک‌ترین انسان‌ها
- ۴) کسی که به عهدی که با خدا بسته وفادار بماند. - سعادت‌مندترین افراد

پاسخ: گزینه ۳ (دشوار - ایده نو - درس ۸ دهم - استاندارد - صفحه ۱۰۲)

امام علی (ع) می‌فرماید: «ثَمَرَةُ الْمُحَاسَبَةِ صَلَاحُ النَّفْسِ: نَتِیْجَةُ مُحَاسَبِهِ، اِصْلَاحُ نَفْسٍ اِسْت.»

از امیرالمؤمنین علی (ع) پرسیدند: زیرک‌ترین انسان کیست؟ فرمود: «کسی که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد.»

حدیث: «حَاسِبُوا اَنْفُسَكُمْ قَبْلَ اَنْ تُحَاسَبُوا: به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از این که به حساب شما برسند.» از پیامبر اکرم (ص) و مربوط به مرحله «محاسبه و ارزیابی» است.

احادیث مرتبط با محاسبه و ارزیابی

- ۱) پیامبر اکرم (ص): «حَاسِبُوا اَنْفُسَكُمْ قَبْلَ اَنْ تُحَاسَبُوا: به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از این که به حساب شما برسند.»
- ۲) امام علی (ع): «مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ وَقَفَّ عَلٰی عُيُوبِهِ وَ اَحَاطَ بِذُنُوبِهِ وَ اِسْتَقَالَ الذُّنُوبَ وَ اَصْلَحَ الْعُيُوبَ: هر که به محاسبه نفس خود بپردازد، به عیب‌هایش آگاه می‌شود و به گناهانش پی می‌برد و گناهان را جبران می‌کند و عیب‌ها را برطرف می‌سازد.»
- ۳) امام علی (ع): «ثَمَرَةُ الْمُحَاسَبَةِ صَلَاحُ النَّفْسِ: ثَمَرَةُ مُحَاسَبِهِ، اِصْلَاحُ نَفْسٍ اِسْت.»
- ۴) امام علی (ع): «مَنْ حَاسَبَ نَفْسَهُ سَعِدَ: هر کس نفس خود را محاسبه کند، سعادت‌مند می‌شود.»
- ۵) از امیرالمؤمنین علی (ع) پرسیدند: زیرک‌ترین انسان کیست؟ فرمود: «کسی که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد.» پرسیدند: چگونه؟ فرمود: «چون صبح تا شب به کار و زندگی پرداخت، در شب به خود برگردد و بگوید: ای نفس! امروز روزی بود که بر تو گذشت و دیگر باز نمی‌گردد. خدا درباره این روز از تو خواهد پرسید که آن را چگونه گذراندی و در آن چه کردی؟ آیا به یاد او و سپاس از او بودی؟ آیا گره از کار فروبسته مؤمنی گشودی؟ آیا گرد غم از چهره‌های زدودی؟»

۴- با توجه به سخن حضرت علی علیه السلام: «آگاه باش برای هر پیروی کننده‌ای، امام و پیشوایی است که باید از او تبعیت کند و از علم او

کسب نور کند.»، کدام مورد تفسیر صحیحی از این سخن است؟

- ۱) ما توانایی این که خود را به راه و روش ایشان نزدیک‌تر کنیم، نداریم.
- ۲) می‌توانیم مانند پیامبر و امامان، به دستورات الهی عمل کنیم.
- ۳) ما او را اسوه کامل خود قرار می‌دهیم و در حد ایشان عمل می‌کنیم.
- ۴) در حد توان از الگوهای الهی پیروی کنیم و با پرهیزکاری و درستکاری آن‌ها را یاری دهیم.

(متوسط - مفهومی - درس ۸ دهم - استاندارد ۶ - صفحه ۱۰۴)

پاسخ: گزینه ۴

ما پیامبر (ص) و امامان را اسوه کامل خود قرار می‌دهیم؛ چون می‌دانیم که هر کاری که انجام داده‌اند، درست بوده و مطابق دستورات خداوند بوده است. اما اسوه قراردادن ایشان به این معنا نیست که ما عین آن‌ها باشیم و در همان حد عمل کنیم، بلکه بدین معناست که در حد توان از ایشان پیروی کنیم و خود را به راه و روش ایشان نزدیک‌تر کنیم.

امام علی (ع) نیز می‌فرماید: «شما قطعاً توانایی این قناعت را ندارید؛ ولی با پرهیزکاری و کوشش [در راه خدا] و عفت و درستکاری مرا یاری کنید.»

نکات مربوط به چگونگی اسوه قراردادن معصومین

- ۱- آن‌ها را اسوه کامل خود قرار می‌دهیم، چون همه کارهایشان درست و مطابق دستور خداوند بوده است.
- ۲- ما نمی‌توانیم عین آن‌ها باشیم.
- ۳- ما نمی‌توانیم در حد آن‌ها عمل کنیم.
- ۴- ما می‌توانیم در حد توان از الگوهای الهی پیروی کنیم.
- ۵- ما باید در حد توان از ایشان پیروی کنیم و خود را به راه و روش ایشان نزدیک‌تر کنیم.

۵- در بیان امام صادق علیه السلام چه چیزی حرم الهی معرفی شده است و این موضوع در کدام عبارت قرآنی مذکور است؟

- ۱) فکر و اندیشه انسان - «وَ الَّذِينَ اٰمَنُوا اَشَدُّ حُبًّا لِلّٰهِ»
- ۲) قلب انسان - «وَ الَّذِينَ اٰمَنُوا اَشَدُّ حُبًّا لِلّٰهِ»
- ۳) قلب انسان - «فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ»
- ۴) فکر و اندیشه انسان - «فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ»

(آسان - حفظی - درس ۹ دهم - سریع ۶ - صفحه ۱۱۲)

پاسخ: گزینه ۲

امام صادق (ع) می‌فرماید: «قلب انسان حرم خداست؛ در حرم خدا غیر خدا را جا ندهید...». از همین رو قرآن کریم یکی از ویژگی‌های مؤمنان را، دوستی و محبت شدید آنان نسبت به خدا می‌داند: ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾: «و بعضی از مردم هم‌تایانی را به جای خدا می‌گیرند، آنان را دوست می‌دارند مانند دوستی خدا اما کسانی که ایمان آورده‌اند به خدا محبت بیشتری دارند.»

۶- اگر از ما بپرسند «شرط اصلی دوستی با خدا چیست؟»، چه پاسخی می‌دهیم و کدام عبارت قرآنی با آن هم‌آوایی دارد؟

- ۱) توکل و اعتماد به حق تعالی و سپردن نتیجه کارها به او - ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي...﴾
- ۲) توکل و اعتماد به حق تعالی و سپردن نتیجه کارها به او - ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَندَادًا...﴾
- ۳) عمل به دستورات الهی که توسط پیامبر ﷺ فرستاده شده است - ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَندَادًا...﴾
- ۴) عمل به دستورات الهی که توسط پیامبر ﷺ فرستاده شده است - ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي...﴾

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - حفظی - درس ۹ دهم - استاندارد ۶ - صفحه ۱۱۳ و ۱۱۴)

خداوند، عمل به دستوراتش را که توسط پیامبر ارسال شده است، شرط اصلی دوستی با خود اعلام می‌کند و می‌فرماید: ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي...﴾ «بگو اگر خدا را دوست دارید از من پیروی کنید...»

۷- دینداری با چه چیزی آغاز می‌گردد و چه چیزی را به دنبال دارد و این موضوع اشاره به کدام یک از راه‌های افزایش محبت به خداوند دارد؟

- ۱) توبی - تبری - دوستی با دوستان خدا
- ۲) تبری - توبی - دوستی با دوستان خدا
- ۳) تبری - توبی - بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان
- ۴) توبی - تبری - بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - حفظی - درس ۹ دهم - سریع ۶ - صفحه ۱۱۵)

دینداری با دوستی خدا (توبی) آغاز می‌شود و برائت و بیزاری از دشمنان خدا (تبری) را به دنبال می‌آورد و این موضوع به «بیزاری از دشمنان خدا و مبارزه با آنان» از راه‌های افزایش محبت به خداوند اشاره دارد.

۸- عزت درباره خداوند به چه معناست و کدام آیه شریفه، سرچشمه عزت و راه کسب آن را بیان کرده است؟

- ۱) کسی نمی‌تواند او را مغلوب خود کند و در اراده او نفوذ نماید - ﴿لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَ زِيَادَةٌ...﴾
- ۲) کسی نمی‌تواند او را مغلوب خود کند و در اراده او نفوذ نماید - ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا...﴾
- ۳) کسی که شکست‌ناپذیر است و در برابر مستکبران و ظالمان می‌ایستد - ﴿لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَ زِيَادَةٌ...﴾
- ۴) کسی که شکست‌ناپذیر است و در برابر مستکبران و ظالمان می‌ایستد - ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا...﴾

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - مفهومی - درس ۱۱ یازدهم - سریع ۶ - صفحه ۱۳۹)

عزت به معنای «نفوذناپذیری» و «تسلیم نبودن» است. وقتی می‌گویند خداوند «عزیز» است، معنایش این است که کسی نمی‌تواند در اراده او نفوذ نماید و او را تسلیم (مغلوب) خود کند. آیه شریفه ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا...﴾ «هر کس عزت می‌خواهد [بداند] که هر چه عزت است، از آن خداست.» به سرچشمه عزت و راه کسب آن اشاره کرده است.

۹- این فرمایش امیرالمؤمنین (ع) «بنده کسی مثل خودت نباش، زیرا خداوند تو را آزاد آفریده است.» بیانگر کدام یک از راه‌های

تقویت عزت است و وقتی انسان به چنین شناختی برسد، در مقابل غیر خدا چگونه می‌شود؟

- ۱) توجه به عظمت خداوند - تسلیم‌ناپذیر
- ۲) شناخت ارزش انسان - با کرامت
- ۳) شناخت ارزش انسان - تسلیم‌ناپذیر
- ۴) توجه به عظمت خداوند - با کرامت

پاسخ: گزینه ۱ (متوسط - حفظی - درس ۱۱ یازدهم - سریع ۶ - صفحه ۱۴۰ و ۱۴۱)

یکی از راه‌های تقویت عزت نفس، «توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او» است. خدایی که خالق تمام هستی است، سرچشمه و منبع همه قدرت‌ها و عزت‌هاست. وقتی که انسان به چنین ایمانی رسید، به طور طبیعی تسلیم خدا می‌شود، بندگی او را می‌پذیرد و در مقابل غیرخدا عزیز و تسلیم‌ناپذیر باقی می‌ماند.

به همین جهت امیرالمؤمنین (ع) از ما می‌خواهد که: «بندۀ کسی مثل خودت نباش، زیرا خداوند تو را آزاد آفریده است.»

راه‌های تقویت عزت

۱) شناخت ارزش خود و فروختن خویش به بهای اندک:

– خداوند در قرآن: «ما فرزندان آدم را کرامت بخشیدیم و بر بسیاری از مخلوقات برتری دادیم.»

– خداوند خطاب به انسان: «ای فرزند آدم! این مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم»

– امام علی (ع): «إِنَّهُ لَيْسَ لِأَنْفُسِكُمْ ثَمَنٌ إِلَّا الْجَنَّةُ فَلَا تَبِيعُوهَا إِلَّا بِهَا: همانا بهایی برای جان شما جز بهشت نیست، پس [خود را] به کمتر از آن نفروشید.»

۲) توجه به عظمت خداوند و تلاش برای بندگی او:

– امام علی (ع) در وصف انسان‌هایی که عزت خود را در بندگی خدا یافته‌اند: «خالق جهان در نظر آنان بزرگ است. از این جهت غیرخدا در نظرشان کوچک است.»

– امام علی (ع): «بندۀ کسی مثل خودت نباش، زیرا خداوند تو را آزاد آفریده است.»

۱۰- چه زمانی انسان قدم در وادی ذلت می‌گذارد و از راه رشد باز می‌ماند و مرحله پس از آن چگونه است؟

۱) به تمایلات دانی دست می‌یابد - از تمایلات برتر و عالی غافل می‌شود و تسلیم شیطان می‌گردد.

۲) به هوی و هوس پاسخ مثبت می‌دهد - وقتی در برابر ستمگران و قدرتمندان قرار گرفت، تسلیم آن‌ها می‌شود.

۳) به تمایلات دانی دست می‌یابد - وقتی در برابر ستمگران و قدرتمندان قرار گرفت، تسلیم آن‌ها می‌شود.

۴) به هوی و هوس پاسخ مثبت می‌دهد - از تمایلات برتر و عالی غافل می‌شود و تسلیم شیطان می‌گردد.

پاسخ: گزینه ۲ (متوسط - مفهومی - درس ۱۱ یازدهم - استاندارد ۱ - صفحه ۱۴۳)

انسانی که به هوی و هوس پاسخ مثبت می‌دهد و تسلیم می‌شود، قدم در وادی ذلت گذاشته و از راه رشد باز می‌ماند. پس از این مرحله است که وقتی در برابر ستمگران و قدرتمندان قرار گرفت، زیر بار ذلت می‌رود و تسلیم خواسته‌های آن‌ها هم می‌شود.

نکات پیرامون تمایلات انسان

۱) انسان دارای دو دسته تمایلات است: ۱- عالی و برتر و ۲- دانی

۲) تمایلات عالی مانند دانایی، عدالت، شجاعت، حیا، ایثار که مربوط به روح الهی و معنوی انسان هستند و با رسیدن به آن‌ها، احساس موفقیت و کمال می‌کنیم و از آن‌ها لذت می‌بریم.

۳) تمایلات دانی مانند ثروت، شهرت، غذاهای لذیذ، زیورآلات و رفاه مادی که مربوط به بُعد حیوانی و دنیایی انسان است و با رسیدن به آن‌ها لذت می‌بریم و خوشحال می‌شویم.

۴) انسان‌ها به‌طور طبیعی به تمایلات دانی علاقه دارند، زیرا لازمه زندگی در دنیا هستند و بدون آن‌ها یا نمی‌توان زندگی کرد یا زندگی سخت و مشکل می‌شود.

۵) تمایلات دانی در ذات خود بد نیستند، اما نسبت به بُعد معنوی بسیار ناچیزند.

۶) زمانی تمایلات دانی بد می‌شوند که اصل و اساس زندگی قرار گیرند و انسان از تمایلات عالی غافل بماند.

۷) انسان در درون خود با دو دعوت روبه‌رو است: ۱- نفس لوامه یا عقل و وجدان که از ما می‌خواهد در حد نیاز به تمایلات دانی پاسخ دهیم و فرصتی فراهم کنیم که تمایلات معنوی و الهی در ما پرورش پیدا کند. ۲- نفس اماره که از ما می‌خواهد فقط به تمایلات دانی سرگرم باشیم و از تمایلات عالی و برتر غافل بمانیم.

۸) انسانی که به هوی و هوس پاسخ مثبت می‌دهد، قدم در راه ذلت گذاشته است و پس از آن، تسلیم خواسته‌های ستمگران و قدرتمندان می‌شود.

۱۱- در قرآن کریم پرتکرارترین توصیف برای انبیاء در کدام عبارت قرآنی بیان شده است؟

۱) ﴿وَأَنْقَذَهُمْ مِنْ أَعْدَائِهِمْ﴾

۲) ﴿أَقْرَأُ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ﴾

۳) ﴿لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ﴾

۴) ﴿وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُرَكِّبُهُمْ﴾

پاسخ: گزینه ۴ (آسان - حفظی - فصل ۱ مهارت معلمی - سربع ۱ - صفحه ۱۶ و ۱۷)

در قرآن برای توصیف انبیاء عبارات متعددی به کار رفته؛ ولی آنچه بیش از همه استفاده شده، تعبیر ﴿وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ﴾ «و آنان را کتاب و حکمت بیاموز، و [از آلودگی‌های ظاهری و باطنی] پاکشان کند.» است.

۱۲- چرا معلمی یک کار مقدس محسوب می‌شود و لازمهٔ دمیدن روح امید به جان دانش‌آموز مایوس چیست؟

- ۱) معلمی عبادتی چندمنظوره است - بهره‌مندی معلم از ابزارهای مالکیت الهی
- ۲) معلمی عبادتی چندمنظوره است - انتقال کمالات با رفتار و گفتار و اخلاق به شاگردان
- ۳) معلمی یک وظیفهٔ الهی است - انتقال کمالات با رفتار و گفتار و اخلاق به شاگردان
- ۴) معلمی یک وظیفهٔ الهی است - بهره‌مندی معلم از ابزارهای مالکیت الهی

پاسخ: گزینهٔ ۲ (متوسط - حفظی - فصل ۱ مهارت معلمی - سریع - صفحهٔ ۱۶ و ۱۹)

بعضی از کارها از چنان قداستی برخوردارند که وصف «شغل» برای آن‌ها سبک می‌نماید. مادری شغل نیست، بلکه یک وظیفهٔ الهی و جلوه‌ای از عبادت است. معلمی هم یک کار مقدس محسوب می‌شود؛ زیرا عبادتی چندمنظوره است.

معلم، تنها علم خود را منتقل نمی‌کند؛ بلکه می‌تواند همهٔ کمالات را با رفتار و گفتار و اخلاق خود به دیگران منتقل کند؛ آن زمان که شاگرد به یأس گرایش پیدا می‌کند، روح امید را در او بدمد و آن هنگام که شاگرد به غرور گرایش پیدا می‌کند، او را هشدار دهد.

۱۳- کدام وظیفهٔ معلم مانند کار مهندسانی است که مسئول مونتاژ قطعات و نظارت بر آن هستند؟

- ۱) با تدریس و تعلیم و تربیت، شاگرد را بسازد.
- ۲) با رفتارمحبت آمیز شاگردان را به درس علاقه‌مند کند.
- ۳) استعدادها را کشف کند.
- ۴) با سعهٔ صدر تربیت‌شدگان را به هم متصل کند و جامعه را بسازد.

پاسخ: گزینهٔ ۴ (آسان - حفظی - فصل ۱ مهارت معلمی - سریع - صفحهٔ ۲۰)

این وظیفهٔ معلم که با سعهٔ صدر تربیت‌شدگان را به هم متصل کند و جامعه را بسازد شبیه کار مهندسانی است که مسئول مونتاژ قطعات و نظارت بر آن هستند

۱۴- به چه کسی «عالم ربّانی» می‌گویند؟

- ۱) کسی که در مسیر تربیت انسان‌ها، به رشد و تعالی آن‌ها می‌پردازد.
- ۲) کسی که نگاه انسان‌ها را توحیدی می‌کند و به کمال می‌رساند.
- ۳) کسی که از خداوند صفت ربوبیت را می‌گیرد و به دیگران منتقل می‌کند.
- ۴) کسی که خدای متعال را الگو قرار می‌دهد و همانند سیرهٔ امامان رفتار می‌کند.

پاسخ: گزینهٔ ۳ (متوسط - حفظی - فصل ۱ مهارت معلمی - استاندارد - صفحهٔ ۱۹ و ۲۰)

اتصال معلم و استاد و مربی به خداوند متعال، نقش مهمی در انجام مسئولیت آن‌ها که همانا ارشاد و هدایت مردم است، دارد. لذا از عالم دینی به «عالم ربّانی» تعبیر می‌شود؛ یعنی عالمی که سروکارش با پروردگار است، در راه خدا و برای خدا و با اسلوب و اخلاق خداپسندانه تعلیم می‌دهد، از خداوند متعال صفت ربوبیت را می‌گیرد و به دیگران منتقل می‌کند.

برای پاسخ به سؤالاتی که از کتاب راهنمای معلم مطرح می‌شود، باید به جملات کتاب که پیرامون هر یک از «ارزش‌های معلمی» آمده، توجه کنید.

نکات پیرامون ارزش «تربیت کار خداست»

- ۱- در قرآن کریم، بعد از نام مبارک «الله»، بیش‌ترین نامی که برای خدا به کار رفته، «ربّ» است.
- ۲- «ربوبیت» زمانی کامل است که بر اساس علم، حکمت، مصلحت و رحمت باشد که خداوند همه را دارد.
- ۳- اتصال معلم و استاد و مربی به خداوند متعال، نقش مهمی در انجام مسئولیت آن‌ها یعنی ارشاد و هدایت مردم دارد.
- ۴- از عالم دینی به «عالم ربّانی» تعبیر می‌شود. یعنی عالمی که: الف) سر و کارش با پروردگار است.

(ب) در راه خدا و برای خدا و با اسلوب و اخلاق خداپسندانه تعلیم می‌دهد.

(ج) از خداوند متعال صفت ربوبیت را می‌گیرد و به دیگران منتقل می‌کند.

۵- امام سجاد (ع) در دعای مکارم اخلاق از خداوند می‌خواهد: «الهی أَنْطِقْنِي بِالْهُدَى وَ أَلْهَمْنِي التَّقْوَى: خدایا! زبانم را به هدایت باز کن و تقوا را به من الهام کن»

۶- انسانی که به این مقام برسد، خدایی می‌شود و می‌تواند همه امکانات و ابزارها را در مسیر رضای خدا به کار گیرد و انسان‌های خدایی تربیت کند.

۱۵- درخواست حضرت ابراهیم علیه السلام از خداوند برای نسل خود چه بود و تبیین کدام ارزش معلمی زمینه‌ساز بیمه‌شدن مبلغان در برابر توطئه‌های درباریان بود؟

(۱) بازگشتن نسلش به توحید و اقامه عدل - معلمی در نگاه معصومین جایگاه رفیع دارد.

(۲) بازگشتن نسلش به توحید و اقامه عدل - معلمی یک انتخاب صحیح است.

(۳) قراردادن رهبری امت و اقامه نماز در ذریه‌اش - معلمی یک انتخاب صحیح است.

(۴) قراردادن رهبری امت و اقامه نماز در ذریه‌اش - معلمی در نگاه معصومین جایگاه رفیع دارد.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - حفظی - فصل ۱ مهارت معلمی - سریع ۱۷، ۱۸ و ۲۳)

حضرت ابراهیم (ع) برای نسل خود دعا می‌کرد و از خداوند می‌خواست: «خدایا! رهبری امت و اقامه نماز را در ذریه من قرار بده». آیت‌الله العظمی گلپایگانی فرمود: «اگر طلبه‌ای به جای تبلیغ و تحصیل دین، سراغ دربار رفت و بازوی آنان شد، نگویید: رفتیم؛ بلکه بگویید: لیاقت نداشتیم و امام زمان (عج) مرا از حوزه بیرون انداخت.» این سخن در آن زمان بسیار مهم بود و سبب بیمه‌شدن دیگر مبلغان در برابر توطئه درباریان شد و اشاره به این ارزش دارد که معلمی یک انتخاب صحیح است.

درخواست حضرت ابراهیم از خداوند

دعای حضرت ابراهیم ←	وَ اجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ
اجابت دعای حضرت ابراهیم ←	وَ جَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ

۱۶- کار باغبان در پرورش گل و گیاه چه تفاوتی با کار معلم در پرورش انسان دارد و این سخن حضرت موسی علیه السلام «أَنْ أُرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ» بیانگر کدام خصوصیت فقیه است؟

(۱) نباتات فقط زندگی مادی دارند، اما انسان‌ها زندگی مادی و معنوی دارند. - معلم ربانی هادی و ناجی بشر است.

(۲) نباتات فقط زندگی مادی دارند، اما انسان‌ها زندگی مادی و معنوی دارند. - کار روی فکر افراد ماندگار است.

(۳) محدودیت در رشد و ارزش گیاهان و نامحدودبودن انسان - کار روی فکر افراد ماندگار است.

(۴) محدودیت در رشد و ارزش گیاهان و نامحدودبودن انسان - معلم ربانی هادی و ناجی بشر است.

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - حفظی و مفهومی - فصل ۱ مهارت معلمی - استاندارد ۲۱ و ۲۴)

رشد همه چیز محدود است؛ جز انسان. ارزش همه چیز محدود است؛ جز انسان.

معلم ربانی هادی و ناجی بشر است: بر اساس آیات قرآن کریم، یکی از شاخصه‌ها و اهداف بزرگ حضرت موسی (ع) نجات بنی‌اسرائیل از شر فرعون بود؛ چنان‌که با صراحت به فرعون گفت: «أَنْ أُرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ»؛ «بنی اسرائیل را آزاد کن و با ما بفرست.» نشانه فقیه آن است که مردم را از شر دشمنانشان آزاد سازد: «وَ أَنْقَذَهُمْ مِنْ أَعْدَائِهِمْ».

۱۷- پیامبر صلی الله علیه و آله بهای آزادی اسرای جنگ را چه چیزی قرار دادند و کدام حدیث بر مفهوم «علم حقیقی، نگاه انسان را توحیدی می‌کند»، تأکید می‌نماید؟

(۱) آموزش خواندن و نوشتن به ده نفر از مسلمانان - «تَمَرَةُ الْعِلْمِ الْعِبَادَةُ»

(۲) آموزش خواندن و نوشتن به ده نفر از مسلمانان - «الهی أَنْطِقْنِي بِالْهُدَى وَ أَلْهَمْنِي التَّقْوَى»

(۳) آزاد کردن خویش از غل و زنجیر افکار جاهلی - «تَمَرَةُ الْعِلْمِ الْعِبَادَةُ»

(۴) آزاد کردن خویش از غل و زنجیر افکار جاهلی - «الهی أَنْطِقْنِي بِالْهُدَى وَ أَلْهَمْنِي التَّقْوَى»

پاسخ: گزینه ۱

(آسان - حفظی - فصل ۱ مهارت معلمی - سریع ۲۴ و ۲۶)

پیامبر اسلام (ص) بهای آزادی کسانی را که در جنگ اسیر می‌شدند، آموزش خواندن و نوشتن به ده نفر از مسلمانان قرار داد. علم حقیقی، نگاه انسان را توحیدی می‌کند. در حدیث می‌خوانیم: «ثَمَرَةُ الْعِلْمِ الْعِبَادَةُ؛ ثَمَرَةُ الْعِلْمِ، بِنْدَگِی خِدَاسْت.»

۱۸- از عبارت «لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطَلَبُوهُ وَ لَوْ بِسَفْكِ الْمُهْجِ وَ حَوْضِ اللَّجْجِ» کدام مفهوم دریافت می‌شود و به کدام ارزش معلمی پی می‌بریم؟

- ۱) اسلام برای آموزش محدودیت جانی قائل نیست - علم را مقدس بدانیم.
- ۲) برای آموزش علم حقیقی، از هیچ تلاشی نباید فروگذار کرد - ارزش علم بیش از هر چیزی است.
- ۳) اسلام برای آموزش محدودیت جانی قائل نیست - ارزش علم بیش از هر چیزی است.
- ۴) برای آموزش علم حقیقی، از هیچ تلاشی نباید فروگذار کرد - علم را مقدس بدانیم.

پاسخ: گزینه ۱ (آسان - مفهومی - فصل ۱ مهارت معلمی - استاندارد ۱ - صفحه ۲۵ و ۲۶)

اسلام برای آموزش هیچ محدودیتی قائل نیست؛ از جمله محدودیت جانی: «لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطَلَبُوهُ وَ لَوْ بِسَفْكِ الْمُهْجِ وَ حَوْضِ اللَّجْجِ» «اگر مردم ارزش علم را می‌دانستند، به سراغ آن می‌رفتند، گرچه به قیمت جان خود و فرورفتن در امواج دریا باشد.» علم را مقدس بدانیم؛ زیرا خداوند هم به قلم قسم خورده است، هم به آن چه نوشته می‌شود.

هر یک از آیاتی که در فصل اول کتاب مهارت معلمی آمده، به یک ارزش و امتیاز اشاره دارد و باید به آن، ارزش و توضیحات پیرامون آن توجه کنید.

انواع عدم محدودیت اسلام برای آموزش

- ۱- زمانی: «أَطْلَبُوا الْعِلْمَ مِنَ الْمَهْدِ إِلَى اللَّحْدِ»
- ۲- مکانی: «لَوْ كَانَ الْعِلْمُ مُنَوَّطًا بِالتَّرْبَا لَتَنَاوَلَهُ رِجَالٌ مِنْ فَارِسٍ»
- ۳- جغرافیایی: «أَطْلَبُوا الْعِلْمَ وَ لَوْ بِالصَّيْنِ»
- ۴- مقداری: «فَلَوْ لَا نَفَرٌ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لَتَيَفَّقَهُوا فِي الدِّينِ»
- ۵- جانی: «لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي طَلَبِ الْعِلْمِ لَطَلَبُوهُ وَ لَوْ بِسَفْكِ الْمُهْجِ وَ حَوْضِ اللَّجْجِ»
- ۶- انسانی: «فَتَبَعَتْ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُؤَارِي سَوْأَةَ أُخِيهِ»
- ۷- مکتبی: پیامبر اسلام (ص) بهای آزادی کسانی را که در جنگ اسیر می‌شدند، آموزش خواندن و نوشتن به ده نفر از مسلمانان قرار داد.

۱۹- خداوند در قرآن کریم چه هنگامی خود را «بزرگوارتر» معرفی می‌نماید و این سخن آیت‌الله مشکینی به آقای قرائتی «من حاضر من پاداش تدریس برای صدها طلبه فاضل را به تو بدهم تا در مقابل، پاداش این کلاس بیست نفری و تدریس برای بچه‌ها را به من بدهی.» بیانگر کدام یک از ارزش‌های معلمی است؟

- ۱) سخن از آفرینش انسان باشد - معلمی شغل نیست، عبادت است.
- ۲) سخن از آفرینش انسان باشد - کلاس‌داری را ساده ننگریم.
- ۳) سخن از علم و فرهنگ باشد - کلاس‌داری را ساده ننگریم.
- ۴) سخن از علم و فرهنگ باشد - معلمی شغل نیست، عبادت است.

پاسخ: گزینه ۳ (متوسط - حفظی - فصل ۱ مهارت معلمی - سریع ۱ - صفحه ۲۳، ۲۸ و ۲۹)

خداوند آن‌جا که سخن از علم و فرهنگ است، صفت «اکرم» را به کار می‌برد و می‌فرماید: «اقْرَأْ وَ رَبُّكَ الْأَكْرَمُ» «بخوان که پروردگار تو از همه گرامی‌تر است.»

آیت‌الله مشکینی به آقای قرائتی فرمود: «من حاضر من پاداش تدریس برای صدها طلبه فاضل را به تو بدهم تا در مقابل، پاداش این کلاس بیست نفری و تدریس برای بچه‌ها را به من بدهی.» این سخن بیانگر این ارزش است که کلاس‌داری را ساده ننگریم.

صفات «کریم» و «اکرم» 	
کریم	خداوند آن‌جا که سخن از آفرینش انسان است خود را «کریم» معرفی می‌کند.
اکرم	خداوند آن‌جا که سخن از علم و فرهنگ است صفت «اکرم» را به کار می‌برد.

۲۰- خداوند در سوره الرحمن، ﴿خَلَقَ الْإِنْسَانَ﴾ را مؤخر از چه بیان می‌کند و کدام عبارت قرآنی مسئولیت انبیاء در رهاسازی افکار جامعه از غل و زنجیرها را مورد تأکید قرار می‌دهد؟

- ۱) ﴿عَلَّمَ الْقُرْآنَ﴾ - ﴿وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ﴾
- ۲) ﴿عَلَّمَ الْقُرْآنَ﴾ - ﴿فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ﴾
- ۳) ﴿الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ﴾ - ﴿فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ﴾
- ۴) ﴿الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ﴾ - ﴿وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ﴾

پاسخ: گزینه ۱

(دشوار - مفهومی - فصل ۱ مهارت معلمی - سریع ۶ - صفحه ۲۴ و ۲۹)

در سوره الرحمن خداوند ابتدا به تعلیم قرآن اشاره می‌کند، سپس آفرینش انسان؛ ﴿الرَّحْمَنُ * عَلَّمَ الْقُرْآنَ * خَلَقَ الْإِنْسَانَ﴾: «خداوند قرآن را آموخت و انسان را آفرید.»

قرآن کریم یکی از وظایف انبیاء را رهاسازی افکار جامعه از غل و زنجیرهایی برشمرده است که به آن گرفتار شده بودند: ﴿وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ﴾: «و از آنان بار گران (تکالیف سخت) و بندهایی را که بر آنان بوده است، برمی‌دارد [و آزادشان می‌کند].»

**بودجه‌بندی
آزمون**

شامل سرفصل‌های: ۱. درک مفهوم متن، ۲. استدلال بر پایه گزاره‌های منطقی، ۳. طبقه‌بندی و تحلیل متغیرها، ۴. مقایسه‌های کمی و حل مسائل عددی و ۵. هوش تجسمی

**سهم در
کنکور**

درک مفهوم متن: ۳ سؤال / استدلال بر پایه گزاره‌های منطقی: ۴ سؤال / طبقه‌بندی و تحلیل متغیرها: ۳ سؤال / مقایسه‌های کمی و حل مسائل عددی: ۵ سؤال و هوش تجسمی: ۵ سؤال

راهنمایی: در این بخش از آزمون، یک متن داده شده است. این متن را به دقت بخوانید و پاسخ سؤال‌های ۲۱ تا ۲۳ را با توجه به آنچه می‌توان از متن استنتاج یا استنباط کرد، انتخاب کنید و در پاسخنامه علامت بزنید.

«ناخودآگاه انسان دو بخش شخصی و جمعی دارد. ناخودآگاه شخصی، آن بخش از ناخودآگاه را شامل می‌شود که از بدو تولد تا زمان حاضر را در برمی‌گیرد. اما در روان انسان لایه‌های عمیق‌تری از ناخودآگاه نیز وجود دارد که بسیار ژرف‌تر و وسیع‌تر از ناخودآگاه شخصی است و به آن ناخودآگاه جمعی می‌گویند.

درست همان‌گونه که از دی ان ای انسان می‌توان تمام گذشته‌های زیست‌شناختی فرد را استخراج کرد، ناخودآگاه جمعی نیز درست همانند دی ان ای، توده‌ای روانی است که خاطرات، اندیشه‌ها و تجربیات تمام گذشته نوع بشر، حیوانات و گیاهان را شامل می‌شود. در همین بخش است که ظرفیت‌های روحانی و فطری و همچنین ویژگی‌های غریزی و حیوانی به شکل ویژگی‌ها و میراثی روانی در همه انسان‌ها به طور مشترک قرار می‌گیرد. از همین جاست که مردم خواسته‌هایی مشترک و تمایلاتی عمیق و یکسان نسبت به موضوعاتی خاص پیدا می‌کنند. در واقع انسان موجودی است که در هنگام تولد تمام تاریخ فرهنگ بشری در روان او گنجانده شده است.»

۲۱- کارل گوستاو یونگ، روانکاو برجسته، باور داشت «روان کودک لوح سفیدی نیست که منتظر شکل‌پذیری در محیط باشد»؛ سخن یونگ در راستای کدام‌یک از موارد زیر می‌تواند قرار بگیرد؟

- ۱) تأییدی بر وجود ناخودآگاه جمعی
 ۲) مصداقی برای ناخودآگاه شخصی
 ۳) تصدیق تأثیر کودکی بر ناخودآگاه انسان
 ۴) ارائه نگرشی متفاوت درباره ناخودآگاه

(آسان - مفهومی - زمانبر) - درک مفهوم متن

پاسخ: گزینه ۱

این‌که یونگ باور داشت «روان کودک لوح سفیدی نیست که منتظر شکل‌پذیری در محیط باشد»، تأییدی بر وجود ناخودآگاه جمعی در روان انسان است. براساس متن، ناخودآگاه جمعی مربوط به ویژگی‌ها و خصایصی است که در وجود انسان قرار داده شده است و به نوعی مربوط به گذشته بشر و پیش از تولد اوست. این موضوع نشان می‌دهد که روان کودک لوح سفید نیست و با ناخودآگاه جمعی ویژگی‌هایی در آن قرار گرفته است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) همان‌طور که گفتیم این عبارت تأییدی بر وجود ناخودآگاه جمعی است نه شخصی.

۳) عبارت سؤال بیش از آن‌که درباره تأثیر کودکی در وجود انسان باشد، درباره تأثیر دوران پیش از کودکی (ناخودآگاه جمعی) بر روان انسان است.

۴) عبارت سؤال نگرشی تازه و متفاوت درباره ناخودآگاه انسان نیست و صرفاً تأییدی بر وجود ناخودآگاه جمعی است.

درک متن

یکی از مباحث مهم هوش کلامی و درک مطلب، مبحث درک متن است. در سؤال‌های این تیپ هدف طراح، سنجش مهارت دانش‌آموزان در خواندن و درک متن‌ها است. البته در بعضی از سؤال‌ها نیز به تحلیل و نتیجه‌گیری از متن نیاز دارید. موضوع متن‌های این سؤال‌ها هر چیزی می‌تواند باشد، علمی، ادبی، سفرنامه، زندگی‌نامه و ... مهم‌ترین نکته‌ای که باید در حل این تیپ سؤال در نظر داشته باشید، این است که اطلاعاتی که برای پاسخ‌گویی لازم دارید در خود متن آمده و پاسخ شما باید براساس اطلاعات داده شده باشد، نه دانش شخصی شما! البته گاهی لازم است برای تحلیل و نتیجه‌گیری، کمی دقت به خرج دهید.

روش حل سؤالات درک مفهوم متن

برای پاسخ‌گویی به این قسمت، نکات زیر را رعایت کنید:

- ۱) ابتدا متن و سپس سؤالات آن را به دقت بخوانید.
 ۲) کلمات مربوط به سؤالات را در متن پیدا کنید.
 ۳) درک مفهوم کلی متن برای پاسخ به برخی از سؤالات کمک می‌کند.
 ۴) تنها در صورت لزوم به جزئیات متن بپردازید.

مشاوره‌نامه

این بخش شامل یک متن با ۳ سؤال است که برای پاسخ‌گویی به این سؤالات، درک و فهم کامل متن لازم است، چرا که سؤالات مرتبط با آن، استنتاجی و استدلالی هستند. برخلاف ظاهر فریبنده این بخش، پاسخ‌دهی به بعضی از سؤالات چندان ساده نیست و معمولاً بعد از خواندن سؤالات، لازم است دوباره به متن برگردیم و کلمات مهم آن را مورد بررسی قرار دهیم.

۲۲- با توجه به آنچه که در متن فوق خواندیم، تمام گزینه‌های زیر همسو با ناخودآگاه شخصی است، به جز:

- ۱) حوادث و رخدادهایی وجود دارد که انسان آن‌ها را به دلیل کم‌رنگ‌بودن یا بر اثر مرور زمان فراموش کرده است، ولی اثر آن در روان وی باقی مانده است.
- ۲) جنبه‌هایی از وجود ما هم از دیدگاه خودمان و هم از دیدگاه دیگران قابل قبول نیست و از همین رو چنین جنبه‌هایی را در قسمت تاریک ناخودآگاهمان پنهان می‌کنیم.
- ۳) مواردی که انسان تجربه کرده و اثر آن در حافظه بشر باقی مانده است، این تجربیات در همه بروز و تجلی پیدا نمی‌کند، بلکه براساس تجربیات فرد در زندگی‌اش، تظاهر می‌یابد.
- ۴) ساز و کار دفاعی روان از طریق سرکوب یا دفن خاطرات یا حوادث دردناک که در عمل ادامه حیات را برای انسان فراهم می‌سازد.

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - مفهومی - سریع ۶) - درک مفهوم متن

مواردی که در حافظه بشر براساس تجربیات باقی مانده و اثر آن ممکن است در زندگی تظاهر یابد، مربوط به ناخودآگاه جمعی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) حوادث و رخدادهایی که انسان بر اثر مرور زمان فراموش کرده، قطعاً مربوط به بعد از تولد او می‌شود و از ناخودآگاه شخصی‌اش می‌آید.
- ۲) در وجود ما جنبه‌های مثبت یا منفی وجود دارد که مربوط به شخص خودمان است و از کودکی تا امروز به وجود آمده و شکل گرفته است. خودمان هم اختیار پنهان کردن این جنبه‌ها را داریم. پس این گزینه نیز مربوط به ناخودآگاه شخصی است.
- ۴) خاطرات یا حوادث دردناکی که انسان در زندگی‌اش تجربه کرده است، مربوط به ناخودآگاه شخصی است.

۲۳- در متنی که خواندیم، اطلاعات کافی برای پاسخ به کدام یک از پرسش‌های زیر وجود دارد؟

- الف) چه عواملی بر عملکرد ناخودآگاه انسان اثرگذار هستند؟
 - ب) جنبه‌های مختلف ناخودآگاه انسان چه ویژگی‌هایی دارند؟
 - ج) آیا انسان، اختیاری بر عملکرد ناخودآگاه خود دارد؟
 - د) خاستگاه نیازهای ژرف انسانی در کدام لایه ناخودآگاه است؟
- ۱) «الف» و «ج» ۲) «ب» و «ج» ۳) «ب» و «د» ۴) فقط «ب»

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - مفهومی - سریع ۶) - درک مفهوم متن

براساس متن می‌توان به سؤالات «ب» و «د» پاسخ داد.

بررسی موارد:

- الف) در متن درباره بخش‌های مختلف ناخودآگاه انسان و این که هر کدام شامل چه مواردی می‌شوند، صحبت شده ولی اشاره‌ای به این موضوع نشده که چه عواملی بر آن اثرگذار هستند.
- ب) در پاراگراف اول که ناخودآگاه انسان دو جنبه شخصی و جمعی دارد، به این موضوع اشاره شده است.
- ج) این که انسان اساساً اختیاری بر ناخودآگاه خود دارد یا نه موضوع متن نبوده و در هیچ بخشی به آن اشاره نشده است.
- د) همان‌طور که در پاراگراف دوم متن خواندیم، نیازهای عمیق و ژرف انسانی در ناخودآگاه جمعی انسان جای دارد.

راهنمایی: برای پاسخ‌گویی به سؤال‌های ۲۴ تا ۲۷، لازم است موقعیتی را که در هر سؤال مطرح شده، مورد تجزیه و تحلیل قرار دهید و سپس گزینه‌ای را که فکر می‌کنید پاسخ مناسب‌تری برای آن سؤال است، انتخاب کنید. هر سؤال را با دقت بخوانید و با توجه به مطالب مطرح‌شده در هر سؤال و نتایجی که بیان شده و بیان نشده ولی قابل استنتاج است، پاسخی را که صحیح‌تر به نظر می‌رسد، انتخاب و در پاسخنامه علامت بزنید.

۲۴- ما این‌گونه می‌پنداریم که با واسطه‌ی حواس خود با جهان ارتباط داریم و می‌توانیم دست‌های خود را دراز کنیم و ماده‌ی فیزیکی موجود در جهان را لمس کنیم. این‌طور به نظر می‌رسد که لمس، در انگشتان ما انجام می‌شود، اما در واقع این پدیده در مرکز کنترل مغز شکل می‌گیرد. همه‌ی تجربه‌های حسی ما مشمول این قاعده هستند. مرکز دیدن در چشم و مرکز بوییدن در بینی نیست. همه‌ی تجربه‌های حسی به شکل طوفانی از کنش‌ها در ماده‌ی محاسباتی مغز انجام می‌شوند. کلید درک مسئله این است که:

- ۱) مغز انسان هیچ‌گونه دسترسی به جهان خارج ندارد و کاملاً براساس اطلاعات پیش‌فرض ذخیره شده، عمل می‌کند.
- ۲) مغز انسان در محفظه‌ی تاریک جمجمه حبس شده و تنها راه ارتباط مستقیم آن با جهان خارج، اندام‌های حسی است.
- ۳) مغز انسان به خودی خود ارتباط مستقیمی با جهان حسی ندارد و ارتباط آن از طریق مرکز کنترل مغز شکل می‌گیرد.
- ۴) مغز انسان امکان دسترسی مستقیم به دنیای خارج را ندارد و حواس انسان در این حالت نقش واسطه را برعهده دارند.

پاسخ: گزینه ۴ (متوسط - مفهومی - سریع - استدلال بر پایه‌ی گزاره‌های منطقی)

همان‌طور که در متن خواندیم، تجربه‌های حسی ما درست است که به واسطه‌ی اندام‌های حسی شکل می‌گیرند ولی در عمل این فرایند در مرکز کنترل مغز اتفاق می‌افتد. در واقع همان‌گونه که در گزینه «۴» هم آمده، مغز انسان به خودی خود با دنیای خارج ارتباط مستقیم ندارد و اطلاعات از طریق اندام‌های حسی به آن وارد می‌شوند و اندام‌های حسی نقش واسطه را برعهده دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) این‌که مغز انسان دسترسی به جهان خارج ندارد، درست است ولی از هیچ قسمتی از متن، نمی‌توان این موضوع را برداشت که مغز براساس اطلاعات پیش‌فرض عمل می‌کند.
- ۲) این‌که مغز انسان در محفظه‌ی تاریک جمجمه باشد، به خودی خود می‌تواند درست باشد و این‌که ارتباط مغز با جهان خارج از طریق اندام‌های حسی است نیز درست است؛ ولی دقت داشته باشید که این ارتباط غیر مستقیم است نه مستقیم. پس این گزینه هم نادرست است.
- ۳) بخش اول این گزینه هم درست است چرا که مغز انسان به خودی خود ارتباط مستقیمی با جهان خارج ندارد ولی ارتباط آن از طریق مرکز کنترل مغز شکل نمی‌گیرد. در واقع همان‌طور که در متن خواندیم، مرکز کنترل مغز جایی است که فرایند احساس با اندام‌های حسی در آن انجام می‌شود. راه ارتباط مغز با دنیای خارج، اندام‌های حسی است نه مرکز کنترل مغز.

استدلال بر پایه‌ی گزاره‌های منطقی

سبک این سؤال‌ها عمدتاً به این صورت است که متنی در اختیار شما قرار گرفته و سؤال مفهومی از این متن پرسیده می‌شود؛ این سؤال می‌تواند به صورت‌های مختلفی مطرح شود؛ مثلاً درست یا نادرست بودن گزاره‌ها، نتیجه‌گیری منطقی، بدیهی بودن عبارات یا حتی پرسیدن سؤالی از دل متن حالت‌های مختلفی هستند که می‌توانند در سؤالات درک تجزیه و تحلیل متن مطرح شوند. برای پاسخ به این سؤالات چند نکته‌ی زیر را حتماً مد نظر داشته باشید:

- ۱) سؤال‌هایی که پرسیده می‌شود، کاملاً مربوط به اطلاعاتی است که متن در اختیارمان قرار می‌دهد؛ شاید سؤال مربوط به تحلیل و نتیجه‌گیری باشد و کمی سخت به نظر بیاید، اما هر چه باشد از اطلاعات متن است.
- ۲) به هیچ عنوان اطلاعات شخصی خود را در پاسخ به این سؤالات به کار نبرید! چرا که شاید طراح اطلاعات نادرستی در متن مطرح کند و سؤالی را که می‌پرسد باید با استفاده از همان اطلاعات نادرست پاسخ داد! منبع اصلی پاسخ برای ما همیشه «متن داده شده» است.
- ۳) مدیریت زمان نه تنها در این سؤالات بلکه در تمام سؤالات مهم است، پس باید کاری کنید که کم‌ترین میزان وقت را استفاده کنید.
- ۴) در خوانش متن به حروف ربط که در معنای جمله‌ها تأثیر گذارند، معنای واژگان و قیدهایی مثل «هرگز، همیشه، گاهی و ...» که در معنا و مفهوم جمله‌ها تأثیرگذارند، دقت کنید.

مشاوره نامه

هدف از این گونه سؤالات آن است که منطق درون متن را فهمیده و از متن، نتیجه‌های منطقی بگیرید.

مهم‌ترین انواع سؤالات این بخش عبارت‌اند از:

- ۱) تقویت یا تضعیف استدلال ۲) فرضیه پنهان ۳) جبر گزاره‌ها ۴) نتیجه‌گیری ۵) ارتباط

۲۵- سرعت کودکی که در قطاری متحرک می‌دود، یک مقدار مشخص نسبت به قطار (چند گام در ثانیه) و یک مقدار مشخص دیگر نسبت به زمین (یکصد کیلومتر در ساعت) است. اگر مادرش به او بگوید که آرام بگیرد، منظورش این نیست که باید خودش را از پنجره پرت کند تا نسبت به زمین متوقف شود؛ بلکه منظورش این است که باید نسبت به قطار متوقف شود.

کدام استدلال مفهوم عبارت پایانی متن را تقویت می‌کند؟

- ۱) سرعت یک شیء خاصیتی ذاتی است و با شیء دیگر متفاوت است.
 ۲) سرعت یک شیء کمیتی نسبی است و خاصیتی نسبت به شیء دیگر است.
 ۳) سرعت یک شیء کمیتی متغیر و تنها وابسته به زمان است.
 ۴) سرعت یک شیء در صورتی قابل اندازه‌گیری است که واحدهای اندازه‌گیری دقیق و مشخص باشند.

آسان - مفهومی - سریع - استدلال بر پایه گزاره‌های منطقی

پاسخ: گزینه ۲

همان‌طور که در متن خواندیم، سرعت یک شیء کمیتی نسبی است. یعنی سرعت کودک نسبت به قطار و نسبت به زمین متفاوت بوده و این نسبت، میزان سرعت را تعیین می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) اساساً ارتباط درستی با متن ندارد. چون دقیقاً در متن خواندیم که سرعت یک شیء مفهومی نسبی است نه ذاتی.

۳) سرعت کمیتی نسبی است که وابسته به زمان و مکان است، البته در این متن به این موضوع اشاره نشده است. بلکه با توجه به متن سرعت یک شیء صرفاً وابسته به شیء دیگر است.

۴) در این که سرعت یک شیء قابل اندازه‌گیری است که بحثی وجود ندارد اما این که نیازمند واحدهای اندازه‌گیری دقیق‌تر است، اساساً ارتباطی با محتوای متن ندارد. در متن این‌گونه عنوان شده که برای بررسی سرعت یک شیء باید سرعت آن را با شیء دیگر بسنجیم.

۲۶- در اوایل قرن بیستم این‌گونه گفته می‌شد که تنها وظیفه فلسفه روشن‌سازی و معنی‌کردن کلمات است. اعتقاد بر آن بود که همه مشکلات فلسفه ناشی از زبان است و با حل مسائل زبان‌شناختی باقی مسائل هم حل می‌شوند. امروزه این دیدگاه مرزهای گسترده‌تری یافته است. بدین صورت که اگرچه ارتباط فلسفه با زبان بسیار تنگاتنگ است و فهم زبان مورد استفاده، بسیار اساسی است، اما مهم‌تر از آن حرکت به سطحی بالاتر از زبان و کلمات مورد استفاده و تأمل در مورد مفاهیم و ایده‌هایی در باب جهان هستی است که بدون تفکر جدی دسترسی به آن‌ها امکان‌پذیر نیست.

تمام موارد زیر، به جز از متن فوق، قابل برداشت هستند.

- ۱) تفاوت دیدگاه‌های موجود در دو حوزه فلسفه و زبان سبب تغییرات جدی در ارتباط این دو شده است.
 ۲) نوع تفکر فلسفی در جهان امروز عمیق‌تر شده و همین موضوع سبب ایجاد دغدغه‌هایی والاتر از گذشته گردیده است.
 ۳) با وجود تغییر نگاه فیلسوفان به حوزه زبان، هم‌چنان زبان نقش مهمی در مفاهیم فلسفی دارد.
 ۴) زبان همواره در فلسفه مورد توجه بوده است اما امروزه جایگاه متفاوتی پیدا کرده که دلیل آن عمق نگاه فیلسوفان است.

متوسط - مفهومی - سریع - استدلال بر پایه گزاره‌های منطقی

پاسخ: گزینه ۱

متن درباره تغییر نگاه حوزه فلسفه است که باعث شده کارکرد زبان در آن متفاوت باشد و صحبتی از تغییر ارتباط این دو نشده است. پس گزینه «۱» نمی‌تواند درست باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۲ همان‌طور که در متن خواندیم امروزه فیلسوفان مرزهای گسترده‌تری را مورد توجه قرار می‌دهند و مفاهیمی والاتر از زبان و کلمات را بررسی می‌کنند.
- ۳ در متن هم آمده است که اگرچه نوع نگاه فلسفه عمیق‌تر شده و مفاهیمی بالاتر مورد بحث قرار می‌گیرد، ولی رابطه فلسفه و زبان تنگاتنگ است و فهم زبان نقشی اساسی در فلسفه دارد.
- ۴ همان‌طور که در گزینه‌های قبل هم مطرح شد، این گزینه هم درست است. چرا که با وجود عمیق‌تر شدن نگاه فلسفه و توجه به مفاهیمی والاتر، همچنان فهم زبان نقشی اساسی در فلسفه دارد و رابطه این دو تنگاتنگ است.

۲۷- به سادگی می‌توانیم وجهی خاص از فعالیت زمینی را که به مثابه پدیده‌ای کیهانی در نظر گرفته شده، در تولید و استفاده از ثروت تشخیص دهیم. جنبشی روی سطح جهان تولید می‌شود که از گردش انرژی در این نقطه از جهان ناشی می‌شود. فعالیت اقتصادی انسان‌ها این جنبش را به خود اختصاص می‌دهد و از امکان‌های حاصل برای اهداف مشخصی بهره می‌برد؛ اما این جنبش دارای الگوها و قوانینی است؛ کسانی که از آن بهره می‌برند، با این الگوها و قوانین آشنا نیستند. بی‌توجهی انسان به مبنای مادی زندگی‌اش موجب می‌شود او مرتکب اشتباهات بزرگی شود. بیشتر از منابع مادی در دسترسش بهره‌برداری کند. اما با محصور کردن آن، هدفی را به نیروهایی که به خدمت می‌گیرد، اختصاص می‌دهد که آن نیروها نمی‌توانند دارای آن هدف باشند. در واقع فعالیت انسان باعث می‌شود که منابع در راستای اهداف و نیازهای فوری ما به کار گرفته شوند.

کدام گزینه، کارکرد دو بخشی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده است، به بهترین شکل نشان می‌دهد؟

- ۱) اولی یک پدیده کیهانی است و دومی اثبات این باور است که انسان توانایی استفاده درست از این پدیده را ندارد.
- ۲) اولی جنبشی طبیعی است دارای الگو و قوانین مشخص و دومی نشانه خودخواهی انسان در بهره‌برداری از آن است.
- ۳) اولی یک پدیده طبیعی برای خدمت به انسان است و دومی بخشی از یک چرخه طبیعی جهان هستی است.
- ۴) اولی بیانگر یک انرژی خاص در جهان هستی است و دومی نشان‌دهنده کارکرد آن در رفع نیازهای اساسی انسان است.

پاسخ: گزینه ۲ (دشوار - مفهومی - زمانبر) - استدلال بر پایه گزاره‌های منطقی

با توجه به متن اولی جنبشی طبیعی است دارای الگو و قوانین مشخص که فعالیت‌های اقتصادی ما این پدیده را به خود اختصاص می‌دهد. با توجه به ادامه متن، انسان درک درستی از نحوه استفاده از این پدیده را ندارد و با محصور کردن آن‌ها، صرفاً این پدیده و جنبش را در راستای رفع نیازهای فوری خود به کار می‌گیرد (نشانه خودخواهی انسان در بهره‌برداری از آن) و توجهی به این موضوع ندارد که با این کار انرژی خاصی را در جهان تلف می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱) اولی یک پدیده کیهانی است ولی دومی نمی‌تواند در اثبات این باور باشد که انسان توانایی استفاده درست از این پدیده را ندارد. چون «محصور کردن» صرفاً مصداق رفتار نادرست انسان است و اساساً در این بخش چیزی اثبات نشده است.
- ۳) این‌که اولی پدیده‌ای طبیعی برای خدمت به انسان است، پذیرفتنی است؛ اما در هیچ جایی از متن نمی‌توان این موضوع را برداشت کرد که «محصور کردن این جنبش» بخشی از چرخه طبیعی جهان هستی است.
- ۴) اولی بیانگر یک انرژی خاص در جهان هستی است ولی دومی نشان‌دهنده استفاده انسان در رفع نیازهای اساسی خود نیست. بلکه نکته اینجاست که با توجه به متن، انسان در استفاده از این پدیده بیش از آن‌که به مسائل اساسی بیندیشد، به نیازهای فوری و آنی خود توجه می‌کند.

راهنمایی: اطلاعات زیر را بخوانید و با توجه به آن، پاسخ سؤال‌های ۲۸ تا ۳۰ را در پاسخنامه علامت بزنید.

در یک مغازه کفش فروشی زنانه ۵ مدل کفش وجود دارد: کفش لژدار، کفش استیلتو، کفش لومز، کفش صندل و کفش نیم‌بوت. در مورد قیمت این کفش‌ها شرایط زیر برقرار است:

- کفش صندل از کفش لژدار ارزان تر است.
- کفش لومز از کفش لژدار گران تر است.
- کفش استیلتو از کفش لومز گران تر است.
- کفش نیم‌بوت از کفش لژدار گران تر و از کفش لومز ارزان تر است.

۲۸- گران‌ترین کفش زنانه در این کفش فروشی کدام مدل است؟

- (۱) صندل (۲) لومز (۳) لژدار (۴) استیلتو

پاسخ: گزینه ۴

(متوسط - مفهومی - زمانبر) - طبقه‌بندی و تحلیل متغیرها

با توجه به توضیحات و اطلاعات صورت سؤال داریم:

قیمت کفش استیلتو < قیمت کفش لومز < قیمت کفش نیم‌بوت < قیمت کفش لژدار < قیمت کفش صندل
بنابراین گران‌ترین مدل کفش زنانه مدل استیلتو است.

استدلال تحلیلی:

در این بخش سؤالاتی مطرح می‌شوند که با تحلیل مناسب و درست، دانش‌آموز بتواند پاسخ درست را در گزینه‌ها پیدا کند. کشیدن جدول (شامل یک یا چند ستون) می‌تواند برای نظم بخشیدن به اطلاعات مفید باشد، اما توجه داشته باشید که این بخش از سؤالات زمان زیادی برای پاسخ‌گویی نیاز دارند و تنها با تمرین و تکرار زیاد می‌توانید در این بخش به مهارت برسید و در زمان تعیین‌شده به سؤالات پاسخ دهید.

۲۹- ارزان‌ترین مدل کفش زنانه کدام است؟

- (۱) لومز (۲) صندل (۳) نیم‌بوت (۴) استیلتو

پاسخ: گزینه ۲

(آسان - مفهومی - استاندارد) - طبقه‌بندی و تحلیل متغیرها

با توجه به اطلاعات مسئله و داده‌ها در پاسخ قبلی ارزان‌ترین مدل کفش زنانه در این مغازه صندل است.

۳۰- کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) مدل لژدار جزء مدل‌های با قیمت پایین است.
(۲) مدل نیم‌بوت از مدل صندل گران تر است.
(۳) مدل صندل از مدل لومز گران تر است.
(۴) مدل استیلتو و لومز گران‌ترین مدل کفش هستند.

پاسخ: گزینه ۳

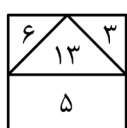
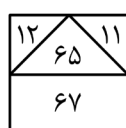
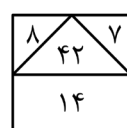
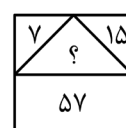
(آسان - مفهومی - استاندارد) - طبقه‌بندی و تحلیل متغیرها

عبارت آمده در گزینه «۳» نادرست است. با توجه به اطلاعات صورت سؤال مدل صندل ارزان‌ترین مدل کفش است.

راهنمایی: سؤال‌های ۳۱ تا ۳۴ را به دقت بخوانید و جواب هر سؤال را در پاسخنامه علامت بزنید.

۳۱- بین اعداد و اشکال زیر، ارتباط یکسان و مشترکی برقرار است. به جای علامت سؤال، کدام عدد باید قرار گیرد؟

			
--	---	---	---

- (۱) ۳۸
(۲) ۴۲
(۳) ۴۸
(۴) ۴۳

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - محاسباتی - استاندارد) - مقایسه کمی و حل مسائل عددی

در هر شکل، عددهای کناری در هم ضرب می‌شود و از عدد پایینی کم می‌شود و حاصل در مثلث وسط قرار می‌گیرد. داریم:

$$42 = 7 \times 8 - 14, \quad 65 = 11 \times 6 - 67, \quad 13 = 3 \times 6 - 5$$

$$48 = 7 \times 15 - 57$$

بنابراین برای مورد خواسته‌شده در صورت سؤال داریم:

در جدول‌هایی که به نوعی مرکز دارند، توجه شما هنگام الگویابی باید به مرکز باشد.

سؤالات جدول‌های کوچک اعداد

تیپ سؤال جدول‌های کوچک اعداد جزء پرتکرارترین سؤالات هوش ریاضی هستند. به این ترتیب که جدول‌های کوچکی که شامل اعدادی هستند، به ما داده می‌شوند و در یکی از جدول‌ها، یک عدد حذف شده که باید حدس زده شود. معمولاً در این جدول‌ها، اعداد بین چند جدول باهم رابطه‌ای ندارند، اما قانون موجود در جدول‌ها مشترک است، بنابراین لازم است از روی جدول‌های کامل، قانون را حدس زده و سپس به سراغ جدولی برویم که عضو مجهول دارد.

۳۲- می‌خواهیم با یک نوار کاغذی، تکه چوب‌هایی به طول ۴۲، ۷۰ و ۲۸ سانتی‌متر را اندازه بگیریم. کدام مورد، برحسب سانتی‌متر، طول بزرگ‌ترین نوار کاغذی است که می‌توان همهٔ اندازه‌ها را بر مبنای آن بیان کرد؟

- ۱۸ (۱) ۷ (۲) ۱۴ (۳) ۹ (۴)

پاسخ: گزینه ۳ (آسان - محاسباتی - استاندارد) - مقایسه کمی و حل مسائل عددی

برای به دست آوردن طول بزرگ‌ترین نوار کاغذی کافی است بزرگ‌ترین مقسوم‌علیه مشترک این ۳ تکه چوب را به دست آوریم:

$$(28, 42, 70) = (2^2 \times 7, 3 \times 2 \times 7, 7 \times 5 \times 2) = 7 \times 2 = 14$$

پس طول بزرگ‌ترین نوار کاغذی که می‌توانیم برای اندازه‌گیری طول این ۳ تکه چوب استفاده کنیم ۱۴ سانتی‌متر است.

بزرگ‌ترین مقسوم‌علیه مشترک اعداد را به اختصار «ب.م.م» می‌گویند و برای محاسبهٔ آن، اعداد را تجزیه می‌کنیم و عوامل مشترک با توان کمتر را در هم

$$\begin{cases} 60 = 2^2 \times 3 \times 5 \\ 216 = 2^3 \times 3^3 \end{cases} \Rightarrow (60, 216) = 2^2 \times 3 = 12$$

ضرب می‌کنیم و ب.م.م به دست می‌آید. به طور مثال:

۳۳- دانیال تعدادی شکلات دارد. بعد از این که یکی از شکلات‌ها را خورد، نیمی از باقی‌ماندهٔ شکلات‌ها را به خواهرش ریحان داد. بعد از این که یکی دیگر از شکلات‌ها را خورد، نیمی دیگر از باقی‌ماندهٔ شکلات‌ها را به برادرش پارسا داد، حال دانیال فقط ۵ شکلات برایش باقی مانده است. دانیال در ابتدا چند شکلات داشته است؟

- ۲۳ (۱) ۱۱ (۲) ۲۵ (۳) ۲۱ (۴)

پاسخ: گزینه ۱ (آسان - محاسباتی - استاندارد) - مقایسه کمی و حل مسائل عددی

در ابتدا تعداد شکلات‌ها را برابر x در نظر می‌گیریم. سپس در هر بار خوردن یک شکلات، یک واحد از x باقی‌مانده کم می‌کنیم و در هر بار دادن نیمی از شکلات‌های باقی‌مانده، تقسیم بر ۲ می‌کنیم. داریم:

خوردن یک شکلات در ابتدا $\leftarrow x - 1$

دادن نیمی از شکلات‌های باقی‌مانده $(x - 1)$ به ریحان $\leftarrow \frac{1}{2}(x - 1)$

خوردن یکی از شکلات‌های باقی‌مانده $(\frac{1}{2}(x - 1))$ $\leftarrow \frac{1}{2}(x - 1) - 1$

دادن نیمی از شکلات‌های باقی‌مانده $(\frac{1}{2}(x - 1) - 1)$ به پارسا $\leftarrow \frac{1}{2}(\frac{1}{2}(x - 1) - 1)$

در این حالت تعداد شکلات باقی‌مانده برابر با ۵ است یعنی:

$$\frac{1}{2}(\frac{1}{2}(\frac{1}{2}(x - 1) - 1)) = 5 \xrightarrow{\times 2} \frac{1}{2}(x - 1) - 1 = 10 \xrightarrow{+1} \frac{1}{2}(x - 1) = 11 \xrightarrow{\times 2} x - 1 = 22 \Rightarrow x = 23$$

۳۴- علی ۲۰ درصد کار را در ۴ روز و امین همان کار را به تنهایی در ۸ روز انجام می دهد. اگر این دو ۵ روز با هم همکاری داشته باشند، چه مقدار از کار باقی می ماند؟

۰/۱۲۵ (۴)

۰/۸۷ (۳)

۱/۷ (۲)

۰/۲۵ (۱)

(متوسط - محاسباتی - استاندارد) - مقایسه کمی و حل مسائل عددی

پاسخ: گزینه ۴

روز	درصد
۴	۲۰
X	۱۰۰

$$\Rightarrow X = \frac{100 \times 4}{20} = 20 \text{ روز}$$

ابتدا باید بدانیم، علی کل کار را به تنهایی در چند روز انجام می دهد:

سپس باید بدانیم علی و امین اگر در پنج روز با هم همکاری کنند، چه مقدار کار انجام می دهند:

$$\frac{1}{20} + \frac{1}{8} = \frac{2+5}{40} = \frac{7}{40}$$

همکاری دو نفر در یک روز

$$5 \times \frac{7}{40} = \frac{7}{8}$$

انجام کار در پنج روز

$$1 - \frac{7}{8} = \frac{1}{8} = \frac{1}{8} = 0.125$$

مسائل کار و کارگر

در این سوالات باید زمان کامل انجام کار توسط فرد محاسبه شود که این کار را با نسبت یا درصد داده شده به دست می آوریم و از جمع مهارت های هر دو به مجموع مهارت دو نفر می رسمیم.

مشاوره نامه

تیپ سوالات کار و کارگر از مهم ترین سوالات هوش و استعداد معلمی است و هر ساله از این تیپ سوالات را داریم. شما باید ابتدا مسائل ساده تر از این تیپ سوالات را حل کنید و به درک درستی از این سوالات برسید. مهم ترین سوالات تبدیل زمان به مهارت است که با معکوس کردن زمان به مهارت می رسمیم.

راهنمایی: سؤال ۳۵ شامل دو مقدار است، یکی در ستون «الف» و دیگری در ستون «ب». مقادیر دو ستون را با هم مقایسه نموده و با توجه به دستورالعمل زیر، پاسخ صحیح را تعیین کنید:

- اگر مقدار ستون «الف» بزرگتر است، در پاسخنامه گزینه ۱ را علامت بزنید.
- اگر مقدار ستون «ب» بزرگتر است، در پاسخنامه گزینه ۲ را علامت بزنید.
- اگر مقادیر دو ستون «الف» و «ب» با هم برابر هستند، در پاسخنامه گزینه ۳ را علامت بزنید.
- اگر نتوان رابطه ای بین مقادیر دو ستون «الف» و «ب» تعیین نمود، در پاسخنامه گزینه ۴ را علامت بزنید.

۳۵- در یک کارخانه تولیدی و بسته بندی مواد غذایی که تعداد کل افراد آن ۱۵۰ نفر است، ۷۰ درصد پرسنل زن هستند و ۲۰ درصد پرسنل مرد این کارخانه کارگر هستند. افراد کارخانه مهندس یا کارگر هستند و تعداد مهندس های زن نصف تعداد کارگرهای زن است.

ب
یک پنجم دو برابر تعداد مهندس زن

الف
یک ششم چهار برابر تعداد مهندس مرد

(متوسط - محاسباتی - استاندارد) - مقایسه کمی و حل مسائل عددی

پاسخ: گزینه ۱

ابتدا تعداد مهندسان و کارگران مرد و زن را محاسبه می کنیم:

تعداد کل پرسنل این کارخانه ۱۵۰ نفر است که ۷۰ درصد آن ها زن و ۳۰ درصد مرد هستند؛ یعنی تعداد پرسنل مرد و زن برابر است با:

$$\text{نفر پرسنل زن} = \frac{70}{100} \times 150 = 105$$

$$\text{نفر پرسنل مرد} = \frac{30}{100} \times 150 = 45$$

از ۴۵ نفر مرد، ۲۰ درصد یعنی یک پنجم، معادل ۹ نفر کارگر و ۳۶ نفر هم مهندس هستند. هم‌چنین از ۱۰۵ نفر پرسنل زن، تعداد مهندس‌ها نصف تعداد کارگران هستند یعنی یک سوم معادل ۳۵ نفر مهندس زن و ۷۰ نفر کارگر زن داریم.
حال مقدار عدد هر یک از ستون‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\text{نفر ۲۴} = \frac{1}{6} \times 4 \times 36 = \frac{1}{6} \times 4 \times \text{مهندس مرد} = \frac{1}{6} \times 4 \times \text{مقدار ستون (الف)}$$

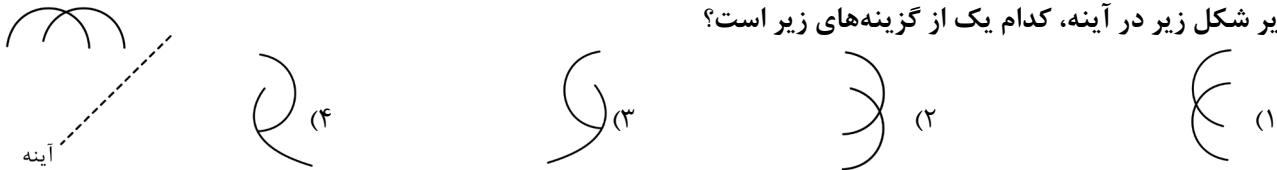
$$\text{نفر ۱۴} = \frac{1}{5} \times 2 \times 35 = \frac{1}{5} \times 2 \times \text{مهندس زن} = \frac{1}{5} \times 2 \times \text{مقدار ستون (ب)}$$

مقدار عددی ستون (الف) بزرگ‌تر از ستون (ب) است؛ پس گزینه «۱» درست است.

راهنمایی: این بخش از آزمون، سؤال‌هایی از نوع تجسمی را شامل می‌شود. هر یک از سؤال‌های ۳۶ تا ۴۰ را به دقت بررسی نموده و جواب صحیح را در پاسخنامه علامت بزنید.

۳۶- تصویر شکل زیر در آینه، کدام یک از گزینه‌های زیر است؟

(متوسط - مفهومی - استاندارد ۶) - هوش تجسمی

پاسخ: گزینه ۲

با قرینه شکل نسبت به آینه مطابق شکل زیر به گزینه «۲» می‌رسیم.

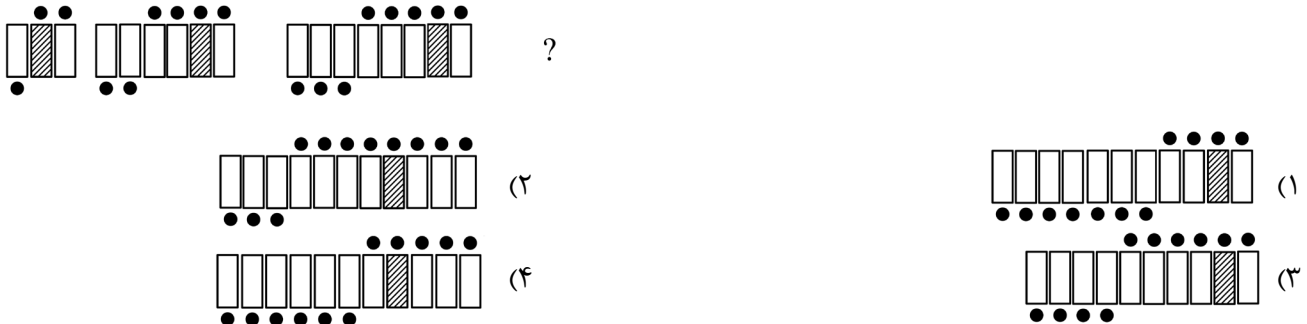

آب و آینه!

مشاهده اشکال در آینه یا آب در واقع به قرینه شکل نسبت به خط اشاره دارد، پس باید قرینه شکل را طوری رسم کنیم که بعد از تا شدن از خط مشخص شده، برهم منطبق باشند.

۳۷- از چپ به راست، الگوها با قاعده خاصی تغییر می‌کنند. کدام مورد به جای علامت سؤال قرار گیرد تا این قاعده حفظ شود؟

(متوسط - محاسباتی - استاندارد ۶) - هوش تجسمی

پاسخ: گزینه ۳

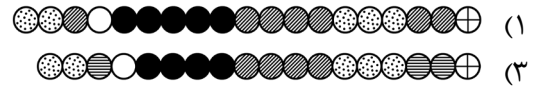
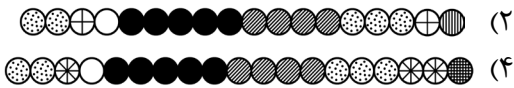
با دقت در الگوی شکل‌های هر مرحله متوجه می‌شویم که تعداد [] در هر مرحله با شماره شکل برابر است و تعداد [] از شماره الگوی شکل بعلاوه عدد ۱ به دست می‌آید و هم‌چنین تعداد [] ثابت بوده و تنها در هر مرحله در جایگاه یکی مانده به آخر قرار می‌گیرد.

نکته:

الگوی اشکال از پرتکرارترین تیپ‌های هوش تجسمی است که با دقت در تکرار اجزای شکل، رنگ، جهت و ... می‌توان الگو را کامل کرد.

۳۸- کدام گزینه به جای علامت سؤال قرار می‌گیرد؟

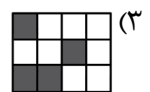
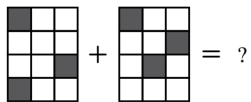
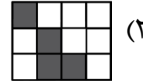
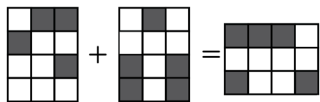
پاسخ: گزینه ۴

(دشوار - محاسباتی - استاندارد) - هوش تجسمی

اگر دایره‌ها را از سمت چپ بررسی کنیم و نگاه کنیم درمی‌یابیم که یک دایره سفید، دو دایره مشکی و یک دایره هاشور مورب داریم. سپس یک دایره سفید، سه دایره مشکی (یکی بیشتر شد)، دو دایره هاشور مورب (یکی بیشتر شد) و یک دایره جدید نقطه نقطه‌ای داریم. در دسته شکل‌های بعدی نیز اگر دقت کنید به هر یک از دایره‌های طرح‌دار (مشکی با هاشور مورب یا نقطه نقطه‌ای) یک دایره اضافه می‌شود و در آخر نیز یک دایره طرح‌دار جدید اضافه می‌شود؛ بنابراین پس از دایره سفید سوم از چپ باید چهار دایره مشکی (که داریم)، سه دایره هاشور مورب (که داریم)، دو دایره نقطه نقطه‌ای و یک دایره طرح‌دار جدید داشته باشیم (رد گزینه «۱») و سپس یک دایره سفید می‌گذاریم و بعد از این دایره سفید نیز باید ۵ دایره مشکی (رد گزینه «۳»)، ۴ دایره هاشور مورب، ۳ دایره نقطه نقطه‌ای، دو دایره طرح‌دار جدید (رد گزینه «۲») که در دسته قبلی اضافه شد و یک دایره طرح‌دار جدید و متفاوت با طرح دایره‌های قبلی باشد. پس گزینه «۴» درست است.

۳۹- در تساوی دوم، همان ارتباطی برقرار است که در ارتباط اول برقرار است. به جای علامت سؤال کدام مورد قرار گیرد؟

پاسخ: گزینه ۲

(دشوار - محاسباتی - استاندارد) - هوش تجسمی

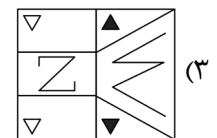
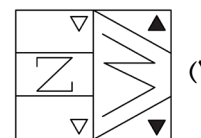
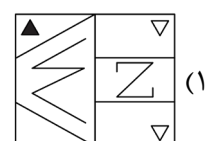
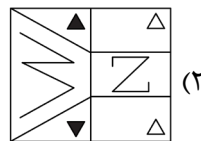
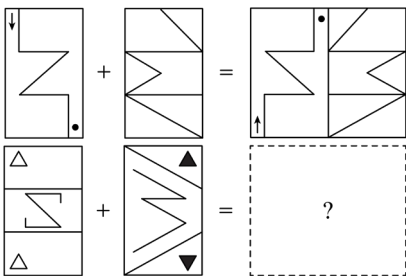
از تساوی اول متوجه می‌شویم که خانه‌های سفید + سفید = سفید می‌شود و خانه‌های مشکی + مشکی = سفید می‌شود ولی خانه‌های سفید + مشکی = مشکی یا + سفید + مشکی = سفید می‌شود و شکل در نهایت ۹۰ درجه در جهت عقربه‌های ساعت دوران داشته است.

نکته:

در ترکیب شکل‌ها و اجزاء شکل‌ها باید به اثری که می‌گذارد توجه کنیم و از این اثرها نوعی الگو بسازیم و از این الگو برای رسیدن به جواب کمک بگیریم.

۴۰- در معادلات تصاویر زیر، کدام گزینه به جای علامت سؤال قرار می‌گیرد؟

پاسخ: گزینه ۳

(متوسط - محاسباتی - استاندارد) - هوش تجسمی

از هر تصویر سمت چپ تساوی در شکل‌های بالایی، تصویر سمت چپی نسبت به خط افقی و تصویر راست نسبت به خط عمودی قرینه می‌شوند و به ترتیب در سمت چپ و راست مربع قرار می‌گیرند.

اگر همین الگو را برای تصاویر ردیف پایینی اجرا کنیم به گزینه «۳» می‌رسیم.

